

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Indøvelse i Christendom

Citation: Kierkegaard, Søren: "Indøvelse i Christendom", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 12*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2007 , s. I.
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ic-txt-shoot-idfb8b7bd6-9c93-481a-accf-ecf25a642a58.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 12

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Herre Jesus Christus! Saare forskjelligt er det Meget, hvortil et Menneske kan føle sig dragen; men Eet er der, hvortil aldrig nogensinde noget Menneske, naturligt, følte sig dragen, det er til Lidelse og Fornedrelse. Dette mene vi Mennesker at burde flye saa længe som muligt, og i ethvert Tilfælde at maatte tvinges til. Men Du, vor Frelser og Forløser, Du den Fornedrede, som dog Ingen vil tvinge, og mindst til hvad der jo er og skal være et Menneskes høieste Ære, at turde ville ligne Dig: at dog Dit Billede i Fornedrelsen maatte staae saaledes levende for os, opvækkende og overtalende, at vi føle os dragne til Dig i Ringheden, dragne til at ville ligne Dig i Ringheden, Du som fra Høiheden vil drage Alle til Dig.

Joh. XII, 32: **Og jeg, naar jeg bliver ophøiet fra Jorden, vil jeg drage Alle til mig .**

Hvo er nu denne Ophøiede? Det er Guds eenbaarne Søn, vor Herre, som fra Evighed var hos Gud, var Gud, kom til Verden, derpaa opfoer til Himmels, hvor han nu sidder hos Faderens Høire, herliggjort med den Herlighed, han havde før Verden var. Han er Den, hvem al Magt er given i Himlen og paa Jorden; Den, i hvis Navn alle Knæe skulle bøie sig, deres i Himlen, og deres paa Jorden og under Jorden; Den, til hvis Navns Lov og Priis Evigheden gjenlyder og atter evigt skal gjenlyde; Den, som vil komme igjen i Skyen, omgiven af alle sine hellige Engle, for at dømme Verden, og for at frelse dem, som troende have forventet hans herlige Aabenbarelse.

Men vides der da ellers Intet om ham? Jo, og det Meste, der vides om ham, er noget ganske Andet, at han var den Fornedrede! Han fødtes som uægte Barn; og havde Faderen maattet raade sig selv, saa havde han, godmodig som han var, ikke offentlig forskudt, men i Stilhed forladt den foragtede Jomfru, der var Moderen. Dog Stedfaderens Sind forandredes, han blev, i Henseende til menneskelig Omsorg og Opoffrelse for Barnet, en virkelig Fader; men saa blev derimod hele Slægten, hvilken dette Barn ved at blive Menneske kom til at tilhøre, en desto grusommere Stedfader – mod dette uægte Barn, hvilket Slægten ikke vilde vedkjende sig. Ja, som man stundom kan see en stakkels Fugl, hvilken alle Fugle af samme Slægt idelig forfølge og mishandle og hakke paa, fordi den ikke er ganske som de andre, indtil det endeligen efter Ønske lykkes dem at faae Livet af den, at da Slægtskabet kan faae en Ende: saaledes vilde Slægten ikke være i Slægt med dette Barn eller dette Menneske; det gjaldt den for Alt om, ja det var paa Liv og Død den magtpaaliggende at faae Livet af dette Menneske, at da Slægtskabet kunde faae en Ende. – Denne Historie, det er, Historien om denne stadige Mishandling, der tilsidst ender med Døden, denne Historie eller denne Lidelse: det er hans Livs Historie. Den kan fortællles paa flere Maader; den kan fortællles kort, med to ja med eet Ord: det var Lidelsens Historie. Den kan ogsaa fortællles vidtløftigere; men saa kan den aldrig fortællles ganske sand, thi saa var den saa vidtløftig, at intet Menneske kan fortælle den. Anderledes kan den ikke fortællles end paa een af disse to Maader; det er ved en menneskelig Misforstaaelse, at man har forkortet den saaledes, at man har kaldet den sidste Deel: Lidelsens Historie; dette er en Misforstaaelse. Vel sandt nemlig, der var en Tid af hans Liv, et Afsnit, hvor det jo næsten saae ud som Herlighed. Men mon dog ikke ogsaa i den Tid Slægten hakkede paa ham ved Misforstaaelsens Piinsler, som den tilføiede ham? Og selv det Øieblik af hans Liv, da det, menneskeligt, tog sig herligst ud: man mærker dog let, at denne Herlighed er mere vulkansk end betrygget, ikke til at stole paa, man aner, at denne Herlighed skal betyde noget Andet, at den forholder sig til, og skjult – som Høiden, fra hvilken En falder – er i Forstaaelse med lige det Modsatte, med Undergangens Forfærdelse, er tvetydig som det Øieblik, da hiin Qvinde salvede ham med kostelig Salve. Du faaer jo dog vel neppe Indtrykket af den trygge Festlighed ved et Maaltid; han siger ogsaa selv »til min Begravelses-Dag har hun bevaret den« (denne Salve) – da jo hver Dag af hans Liv, han der var bestemt at være Offeret, i en vis Forstand er hans Begravelses-Dag. – Og saaledes var al denne et kort Øiebliks Herlighed, den var blot med Hensyn til Undergangen, dens Betydning var Undergangen eller at forberede til Undergangen. Man vilde udraabe ham til Konge, men han, han seer ikke ud som ellers en Kandidat til Kongevalget, der selv higer derefter, og derfor har gjort Alt for at betrygge sig det. Nei, han snarere leger Fremmed i Henseende til at skulle være Konge, fordi han vidste, at dette Optrin blot hørte med i Alvoren af hvad han forstod sig at skulle være: Offeret. At ville udraabe ham til Konge, ham! Det er og lige saa besynderligt og afsindigt som at ville overrække Den, der efter helligt Løfte levede i Armod, alle Verdens Skatte: hvad skulde han med dem – og hvad skulde han med Kongemagten, han den mod alt Verdsligt af Alle Ligegyldigste! Det lille Folk, hvilket han tilhørte, kaldte sig stolt Guds udvalgte Folk; dette Folk var under fremmed Herredømme, og, som naturligt, Alle beskjeftegede med den Tanke, at ryste det forhadte Aag af sig. Derfor vilde man udraabe ham til Konge. Men see, da man saa viser ham Skattens Mynt og ved et besnærende Spørgsmaal vil tvinge ham til enten med eller mod sin Villie at tage Parti, hvad saa? O, verdslige Parti-Lidenskab, og selv om Du kaldes hellig og national, nei saavidt rækker Du ikke, at Du kan fange hans Ligegyldighed! Han spørger »hvis Billede er det, der er præget paa Mynten«, man svarer: Keiserens; »saa giver Keiseren hvad Keiserens er, og Gud hvad Guds er«. Uendelige Ligegyldighed! Om Keiseren hedder Herodes eller Salmanassar, om han er Romer eller Japaneser, det er ham det Ligegyldigste af Alt. Men paa den anden Side: uendelig svælgende Forskjel,

som han befæster mellem Gud og Keiseren - »giver Gud hvad Guds er!« Thi verdsligt vilde man gjøre det til et Guds-Spørgsmaal, om det var tilladt at give Keiseren Skat; saaledes vil Verdsligheden saa gjerne sminke sig op til Gudelighed, og saaledes havde man jo ogsaa i Spørgsmaalet blandet Gud og Keiseren sammen, som havde de To uden videre og ligefrem Noget med hinanden at skaffe, som vare de maaskee hinandens Medbeilere, Gud ogsaa saadan en Slags Keiser, det er, man havde i Spørgsmaalet egentligen skjult taget Gud forfængelig, verdsliggjort ham. Men han gjør Forskjellen, den uendelige Forskjel, gjør det at give Keiseren Skat til det Lige gyldigste af Alt, det vil sige, til Noget, man skal gjøre, og ikke spille eet Ord eller eet Øieblik paa at tale derom - for saa at faae desto mere Tid til at give Gud hvad Guds er. Og det er ham, man vil udraabe til Konge! O, men hvilken Lidelse saaledes at blive misforstaaet! - Og saaledes blev han misforstaaet i Alt. Der gik ikke nogen Dag, ikke een Time nogen Dag, uden at Misforstaaelsen, som den kan det - og maaskee nok saa martrende som den legemlige Lidelse - korsfæstede ham. Hans Lære misforstod man og tog forfængelig, hans Mirakler misforstod man og tog forfængelig, ham selv misforstod man og tog forfængelig; hans Omgang med Syndere og Toldere misforstod man og forargedes, hans Forsagelse af Alt misforstod man og forargedes, hans Forudsigelse af sin Lidelse og Død misforstod man og forargedes. Ja med Undtagelse af Apostlene var vel hiin Qvinde een af de Faa, der forstode ham, skjøndt hun dog misforstod ham, thi hun forstod ikke, at hun gjorde det, salvede ham, med Hensyn til hans Død. O, Rædselens Gysen, at der er en saadan hemmelighedsfuld Fortolkning af hvad der synes at være lige det Modsatte: at dette Øieblik ved Gjestebudet, hvor han salves med kostelig Salve, betyder hans Begravelse!

Forestil Dig denne Fornedrede, ham hvem Slægten ikke vilde vedkjende sig, men over hvem Alle derimod enedes om, vistnok paa forskjellig Maade, at raabe: see hvilket Menneske. Ueensartet var hans Liv fra Først til Sidst. See hvilket Menneske, raabte Slægten, da den vilde gjøre ham til Konge, og see hvilket Menneske, da den vilde korsfæste ham. See, hvilket Menneske, dette er ligesom hans Livs Lidelses-Historie samlet i eet eneste Udraab.

Og han, denne Fornedrede, han var Kjerlighed; han vilde kun Eet: frelse Menneskene; han vilde det paa ethvert Vilkaar: forlade den himmelske Herlighed derfor; han vilde det paa ethvert Vilkaar: offre sit Liv derfor. Saaledes - ja, man kan ikke sige gik han ud i Verden, nei, saaledes, med dette Forsæt steg han ned til Jorden, gik saa ud i Verden. Man skulde troe, han maatte have bevæget Alle, men han bevægede Ingen - og dog jo: han bevægede Alle, han oprørte dem nemlig alle mod sig. Hvilken Lidelse, hvilken Kjerlighedens Lidelse!

Kan nu dette Syn ikke bevæge Dig? Men, ikke sandt, Du vil være oprigtig mod Dig selv, og om en eller anden af de Veltalende, der handle ilde eller dog ikke vide hvad de gjøre, om han vil bedrage Dig med sin Veltalenhed, ved bedaarende at tale om Christi Lidelse, eller vel endog ved bedaarende at ville sætte sig ved hans Kors - som Betragter, for derfra at skue ud over Verden, Verdenshistorien, Menneskeheden: ikke sandt, da vil Du ikke lade Dig bedrage? Du vil betænke, at skal det være Alvor med at sætte sig ved eller at staae ved hans Kors, da maa det være i Samtidighedens Bestedelse, hvor det altsaa vilde betyde, *virkelig* at komme til at lide med ham, ikke ved Foden af hans Kors at anstille Betragtninger, men selv maaskee naglet til et Kors ved Siden af ham - at komme til at anstille Betragtninger. Tænk derfor - for Alvorens Skyld, eller at det kan blive Alvor - ikke betragtede paa ham, men tænk først og fremmest paa Dig selv, at Du i Din Tanke bliver samtidig med ham. Kan nu dette Syn ikke bevæge Dig - ikke til Taarer, der her ere paa urette Sted, overflødige, ja af det Onde, hvis det ikke er over Dig selv Du græder - men til Alvor, til Handling, til dog paa nogen Maade at ville lide i Lighed med ham? Du tvinges ikke mod Din Villie; men salig er Du, om Din Villie tvinger Dig saaledes, at Du maa sige: jeg kan det ikke anderledes, thi dette Syn bevæger mig! Du tvinges ikke mod Din Villie, o, misforstaa mig ikke, det er en Æressag, hvorom Talen er; vil Du det ikke, falder det Dig maaskee for tungt, kan Du gjerne blive fri - det er i saa Fald en Æressag, Du fritager Dig selv for, falder dette Dig maaskee lettere? Men siig selv, og siig Dig det selv, hvad vilde Du dømme om en Elskende, der kun vilde tilhøre den Elskede, efter at han havde overstaaet alle Besværligheder, seiret i alle Farer, en Elskende der kun kunde elske ham i Høiheden? Er dette at elske? Nu ja, det er at elske sig selv, men er det at elske? Tænk Dig tvende Elskende; den Elskede, Manden, han havde gennemgaaet ubeskrivelig Meget i sit Liv, han havde maattet staae ene i Verden, forarmet, miskjendt af Alle, foragtet, bespottet - men saa vendte det sig, hans Sag seirede, og han er nu den af Alle Beundrede, hvem Alle beile til. Da først lærer han den Pige at kjende, som bliver hans Elskede. Hun er altsaa aldeles uden Skyld at hun ikke har deelt Lidelserne med ham, hun har end ikke kjendt ham i hans Lidelsers Tid; men dersom hun er en ret Elskende, mon hun da ikke - ja, det er jo her en Overdrivelse, men dog en Elskovens Overdrivelse - næsten vil bebreide sig det som en Art Utroskab, eller dog føle sin Elskov saa ufuldkommen, fordi hun ikke har kjendt ham i Lidelsernes Tid, sig saa beskjemmet ved saaledes blot at skulle dele Herligheden med ham?

Men hvad Jesus Christus angaaer, da kan dog vel Ingen sige, at han først har lært ham at kjende, da han var kommen til Høiheden; thi Enhver, der har lært ham at kjende, lærer ham at kjende i Ringheden, og hvis han i Sandhed lærer ham at kjende, lærer han ham først at kjende i Ringheden. Ei heller kan dog vel Nogen med Sandhed sige, at det er umuligt at komme til at dele Ringheden med ham, da den jo engang er forbi og længst er forbi. Nei, dersom Du bliver samtidig med ham i hans Fornedrelse, og dette Syn bevæger Dig til at ville lide med ham: da skal - det skal han indestaae Dig for - Leiligheden nok gives Dig til at kunne lide i Lighed med ham; og selv om saa var, at Leiligheden ikke gaves, det er jo i ethvert Tilfælde ikke saa meget

om Leiligheden der spørges, som om Villigheden til at ville lide i Lighed med ham. At lide i Lighed med ham; og, ikke sandt, Du vil ikke bedrage Dig selv, Du vil være oprigtig – dog, det er jo givet, Du er jo en Elskende, saa langt altsaa som muligt fra at søge Udflugter og svigefulde Vendinger for, som De der paa forskjellig Maade speculere i hans Høihed, at slippe fra Lidelsen. Nei, Den som elsker Christum, ham falder det ogsaa saare let at forstaae, uden al Veltalenheds Bistand ganske eenfoldigt, hvad dermed menes, at lide i Lighed med ham. Om Du nemlig, eller om et Menneske har Gjenvordigheder i Livet, om det maaskee gaaer til Agters for ham, om han maaskee mister det Kjereste: dette kalder man ikke Lidelse i Lighed med Jesus Christus. Saadanne Lidelser ere de almeen-menneskelige, i hvilke Hedningerne ere og vare lige saa fuldt forsøgte som de Christne. Den Christne kjender man paa, at han bærer disse Lidelser taalmodigt; men hvor taalmodigt han end bar dem, det falder ham aldrig ind at det skulde være at lide i Lighed med Christus – just dette Indfald vilde være en uchristelig Utaalmodighed. At lide i Lighed med Christus er ikke, at finde sig taalmodigt i det Uundgaelige, men det er, at lide Ondt af Mennesker, fordi man, som Christen eller i at være Christen, vil og beflitter sig paa det Gode, saa man kunde undgaae denne Lidelse ved at lade være at ville det Gode. Som, for blot at tage dette, hvis et Menneske christeligt beflittede sig paa at bære sin Byrde taalmodigt – og han da blev spottet og udleet af Menneskene, fordi han vilde være taalmodig. Thi saaledes leed Christus, han leed, fordi han var Sandheden, og ikke vilde være Andet end hvad han var: Sandheden.

See endnu engang paa ham, ham den Fornedrede! Thi derom er det dog der skal prædikes, om Fornedrelsen – i Henseende til at dele Høiheden med ham, hvorledes man skal bære sig ad dermed, dertil behøves ingen Veiledning. Om Fornedrelsen skal der prædikes, om, at hvis Du ikke vil dele den med ham, saa vil han heller ikke dele Høiheden med Dig, altsaa om, at Du skal dele Fornedrelsen med ham. See paa ham, den Fornedrede! Og naar da dette Syn griber Dig, saa Du er villig til enhver Lidelse med ham – da, ja da vilde jeg sige: Du *skal* lide med ham. Og at tale saaledes er saligt. Til Den, der unødigt vil, at skulle sige atter og atter: Du skal, det er ulysteligt. Men naar Nogen Intet ønsker uden dette Ene, at maatte lide med ham, og ønsker det som det Eneste, da er det saligt at sige til ham: til Lykke, Kjere, Du skal. Det er saligt at sige det; og da er Ordet »skal« ogsaa i skjønneste Forstand paa sit rette Sted. Det Ord »skal« er da ikke saa meget befalende – thi hvortil Befaling for Den, som begeistret ønsker Det, Befalingen befaler ham! – som det er helligende, luttrende, at der i denne Iver ingen Fremfusenhed maatte være, ingen indbildsk Overdrivelse, ingen besmittende Tanke om noget Fortjenstligt.

Altsaa, see endnu engang paa ham, ham den Fornedrede! Hvad Virkning frembringer dette Syn, skulde det ikke kunne bevæge Dig til paa nogen Maade at ville lide i Lighed med ham, altsaa til at ville vidne for Sandhed med den Fare, just derfor at skulle lide? Glem, om muligt, et Øieblik Alt hvad Du veed om ham, riv Dig ud af den dog maaskee dorske Vane, i hvilken Du er vidende om ham: lad det være Dig som var det første Gang, Du hørte Fortællingen om hans Fornedrelse. Eller mener Du ikke at kunne det, nu vel, saa lad os hjælpe os paa en anden Maade, lad os tage et Barn til Hjælp, et Barn, der ikke er forqvaklet ved at have som simpel Skole-Lectie lært en Remse uden ad om Jesu Christi Lidelse og Død, et Barn, som nu første Gang hører Fortællingen derom, lad os see, hvad Virkning det vil frembringe, naar vi blot nogenlunde fortælle det.

Tænk Dig da et Barn, og glæd nu dette Barn ved at vise det nogle afhine i kunstnerisk Henseende ubetydelige men for Børn saa værdifulde Billeder, hvilke man kjøber i Kramboden. – Han her paa den fnysende Ganger, med den vaiende Fjær, med Hersker-Minen, i Spidsen for de Tusinder og Tusinder, som Du ikke seer, Haanden udrakt til Befaling, »fremad«, fremad over Toppen af Bjergene, som Du seer ligge for Dig, fremad til Seier: det er Keiseren, den eneste, Napoleon; og nu fortæller Du Barnet Lidt om Napoleon. – Han her er klædt som Jæger; han støtter sig ved sin Bue og seer hen for sig med et Blik, saa gjennemtrængende, saa sikkert, og dog saa bekymret. Det er Wilhelm Tell; Du fortæller nu Barnet Lidt om ham, og om dette mærkelige Blik, at han med det samme Blik paa een Gang har Øie for det elskede Barn, ikke at skyde det, og med det samme Blik Øie for Æblet paa Barnets Hoved, at han træffer. – Og saaledes viser Du nu Barnet flere Billeder til Barnets usigelige Glæde, da kommer Du til et, som med Flid var lagt imellem, det forestiller en Korsfæstet. Barnet vil ikke strax, end ikke ganske ligefrem, forstaae dette Billede, det vil spørge, hvad det betyder, hvorfor han hænger paa et saadant Træ. Saa forklarer Du Barnet, at det er et Kors, og det at hænge derpaa betyder at være korsfæstet, og at Korsfæstelse var i hiint Land den piinligste Dødsstraf, derhos en vanærende Dødsstraf, som kun anvendtes mod de groveste Forbrydere. Hvorledes vil nu dette virke paa Barnet? Barnet vil blive underligt tilmode, det vil vel egentligen undres over, hvor det kan falde Dig ind at lægge saadant et stygt Billede ind imellem alle de andre deilige, ind imellem alle disse Helte og Herlige, Billedet af en grov Forbryder. Thi som der Jøderne til Trods kom til at staae over hans Kors »Jødernes Konge«, saaledes er dette Billede, der bestandigt udkommer iaar, Slægten til Trods en Erindring, den aldrig kan og aldrig skal blive af med, han skal ikke fremstilles anderledes; og det skal være som var det *denne* Slægt, der korsfæstede ham, hver Gang *denne* Slægt første Gang viser Barnet af den nye Slægt dette Billede, første Gang forklarende hvorledes det gik til i Verden; og Barnet skal, første Gang det hører det, blive angst og bange for den Ældre og Verden og sig selv; og de andre Billeder, ja de skulle alle, som der staaer i Visen, vende sig omkring, saa forskjelligt er dette Billede. Imidlertid – og vi ere jo heller ikke endnu komne til det Afgjørende, Barnet har jo endnu ikke faaet at vide, hvo denne grove Forbryder var – vil sagtens Barnet, videbegjerligt som et Barn altid er, dog spørge, hvem er det, hvad havde han gjort, hvad? Fortæl saa Barnet, at denne Korsfæstede er Verdens Frelser. Dog dette vil Barnet ikke kunne knytte nogen bestemt Forestilling til, fortæl det derfor blot, at denne Korsfæstede var det kjerligste Menneske, der

nogensinde har levet. O, i Handel og Vandel, hvor man jo kan det uden ad paa Remse med den Geschichte, i Handel og Vandel, hvor et halvt Ord, henkastet som en Antydning, er nok, saa veed Enhver det: der gaaer det saa gesvindt; men sandeligen det maatte være et underligt Menneske, eller rettere et Umenneske, der ikke uvilkaarligt slog Øiet ned og stod næsten som en arm Synder, i det Øieblik han skal fortælle et Barn det første Gang, et Barn, som altsaa aldrig har hørt et Ord derom, og selvfølgelig altsaa heller aldrig anet noget Saadant. Men saa staaer jo den Ældre i det Øieblik som en Anklager, der anklager sig selv og hele Slægten! – Hvad Indtryk troer Du nu det vil gjøre paa Barnet, som naturligviis vil spørge, men hvorfor var man da saa slem mod ham, hvad?

See, nu er Øieblirket; hvis Du ikke allerede har gjort for stærkt et Indtryk paa Barnet, saa fortæl det nu om ham, den Ophøiede, der fra Høiheden vil drage Alle til sig. Fortæl det, at denne Ophøiede han er denne Korsfæstede. Fortæl Barnet, at han var Kjerlighed, at han kom til Verden af Kjerlighed, iførte sig en ringe Tjeners Skikkelse, levede kun for Eet, at elske og hjælpe Menneskene, især alle dem, som vare syge og sorigfulde og lidende og ulykkelige. Fortæl saa Barnet, hvorledes det gik ham i Livet, hvorledes En af de Faa, der stode ham nær, forraadte ham, de faa Andre fornægtede ham, og alle Andre forhaanede og bespottede ham, indtil de tilsidst naglede ham til Korset – som det sees paa Billedet – begjerende, at hans Blod maatte komme over dem og deres Børn, medens han bad for dem, at dette ikke maatte skee, at den himmelske Fader vilde tilgive dem denne Skyld. Fortæl Barnet det ret levende, som havde Du aldrig selv hørt det før, eller før fortalt Nogen det; fortæl det, som havde Du selv digtet det Hele, men glem intet Træk, der er opbevaret, kun maa Du gjerne, idet Du fortæller det, glemme at det er opbevaret. Fortæl Barnet, at der samtidige med denne Kjerlige levede en berygtet Røver, som var dømt fra Livet – ham fordrede Folket frigivet, ham raabte de Leve for, leve Barrabas; men over den Kjerlige raabte de »korsfæst, korsfæst«, saa altsaa denne Kjerlige ikke blot blev korsfæstet som en Forbryder, men som et saadant Uhyre af en Forbryder, at hiin berygtede Røver blev en Slags retskaffen Mand i Sammenligning med denne Kjerlige.

Hvad Virkning troer Du denne Fortælling vil gjøre paa Barnet? Dog, for ret at belyse det, hvorom Talen er, saa gjør en Prøve, fortsæt Fortællingen om denne Korsfæstede, at han derpaa tredie Dagen efter opstod fra de Døde, saa opfoer til Himmels, for at indgaae til Herligheden hos Faderen i Himlene – prøv det, Du skal see, dette vil Barnet for det første næsten overhøre; Fortællingen om hans Lidelse vil have gjort saa dybt et Indtryk paa Barnet, at det slet ikke føler sig oplagt til at høre om Herligheden, som fulgte. Thi man maa være betydelig forqvaklet, og gennem mange Aar forvænt med at have faaet den hele Historie om hans Fornedrelse, Lidelse og Død letfærdig paa Remse, for, uden at føle nogen Standsning derved, strax at kunne gribe efter Høiheden.

Altsaa hvilken Virkning troer Du, at denne Fortælling vilde fremkalde paa Barnet? Først og fremmest vel den, at det ganske glemte de øvrige Billeder, Du havde viist det; thi nu havde det faaet ganske Andet at tænke paa. Og saa vilde Barnet vel falde i den dybeste Forundring over, at Gud i Himlene ikke havde gjort Alt for at forhindre, at dette skeete; eller at det skeete uden at Gud, om ikke før saa dog i det sidste Øieblik, for at forhindre hans Død, lod Ild regne ned fra Himlen; at det skeete, uden at Jorden aabnede sig for at opluge de Ugudelige. Og saaledes maatte vi Ældre jo ogsaa forstaae det, hvis vi ikke forstode, at det var frivillig Lidelse, derfor desto tungere, at han, den Fornedrede, i ethvert Øieblik havde det i sin Magt at bede, saa havde Faderen sendt ham Englenes Legioner for at afværge det Forfærdelige. – Dette var vel det første Indtryk. Men efterhaanden som Barnet gik og tænkte paa denne Historie, vilde det vel blive mere og mere lidenskabeligt; det vilde kun tænke paa og tale om Vaaben og Krig – thi det havde Barnet fast besluttet, naar han blev stor, at ville hugge alle disse ugudelige Mennesker ihjel, som havde handlet saaledes med den Kjerlige; det havde Barnet besluttet, barnligt glemmende, at det var over 1800 Aar siden de levede.

Naar saa dette Barn var blevet Yngling, saa vilde han ikke have glemt Barndoms-Indtrykket, men han vilde nu forstaae det anderledes, at det ikke lod sig gjøre, hvad Barnet, overseende de 1800 Aar, havde besluttet; dog vilde han med samme Lidenskab tænke paa at stride med den Verden, i hvilken man spyttede paa den Hellige, den Verden, hvor man korsfæster Kjerligheden og beder for Røveren.

Naar han saa var blevet ældre og moden, da vilde han ikke have glemt Barndoms-Indtrykket, men han forstod det anderledes. Han ønskede ikke mere at slaae; thi, sagde han, saa faaer jeg jo ingen Lighed med ham, den Fornedrede, der ikke slog, end ikke igjen, da han blev slagen. Nei, han ønskede nu kun Eet, tilnærmelsesviis at lide, som han leed i den Verden, hvilken Philosopherne altid have kaldt den bedste, men som dog – ja, det maa dog nok være saa, at Eet er sandt i Philosophien, som ikke er det i Theologien – korsfæster Kjerligheden og raaber Leve for Barrabas. Dette har jo Verden og atter og atter i de mindre Forhold viist, at ikke blot Den, der, menneskelig, vil det Gode, maa lide, men at der – for Modsætningens Skyld, som Verden ynder, for ret at udtrykke, hvor modsat Verden er det Gode – samtidige gjerne lever den Usle, den Foragtelige, den Nedrige, for hvem der til Modsætning raabes Leve.

Saaledes kan Synet af denne Fornedrede bevæge, kan det ikke ogsaa bevæge Dig saaledes? Saaledes bevægede det Apostlene, der Intet vidste og Intet vilde vide uden Christum og ham korsfæstet – kan det ikke ogsaa bevæge Dig saaledes? Deraf følger ikke, at Du bliver en Apostel, formasteligt! nei, deraf følger blot, at Du bliver en Christen. Saaledes bevægede dette Syn de Herlige, hvem Kirken ihukommer som dens Fædre og Lærere, der med Apostlene Intet vidste og Intet vilde vide uden Christum og ham korsfæstet – kan det

ikke ogsaa bevæge Dig saaledes? Deraf følger ikke, at Du bliver en Saadan, forfængelige Tanke; deraf følger blot, at Du bliver en Christen. Thi hvorfor bevægede dette Syn dem saaledes? Fordi de elskede ham. Derfor opdagede de hans Lidelser; thi kun Den, der elsker ham, forstaaer, at han var Kjerlighed, og kun han kan derfor blive opmærksom paa, hvorledes han leed: hvor tungt, hvor martrende, og hvorledes han leed: hvor sagtmødt, hvor kjerligt; hvorledes han leed: hvilken Ret han havde, hvorledes han leed: hvilken Uret! Naar dette Syn ikke bevæger Dig saaledes, maa det være fordi Du ikke elsker ham. Men slip det derfor ikke, at dog maaskee Synet af denne Fornedrede i hans Lidelse kunde bevæge dig til at elske ham. Naar saa er, vil Du anden Gang faae dette Syn at see, og da vil det ogsaa bevæge Dig til at ville lide i Lighed med ham – der fra Høiheden vil drage Alle til sig.